

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Serisori nefrancați nu se
primesc. — Manuscrisuri nu se
retrimis.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anucluri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalek, Rudolf Maske, A. Oppel-
Nachfolger; Anton Oppelk, J.
Dannöcker, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agenca Haras, Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețuri înscrizunilor: o seriă
garmond pe o colônă 6 or. și
80or. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 2-a o
seriă 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

Nr. 51.

Brașov, Luni-Marti, 5 (17) Martie

1896.

„Gazeta“ iese în fă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 12 fl., pe șese luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumă la toate oficiile
postale din întra și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Tergul Inului Nr. 30 etajiu
I.: pe un an 10 fl., pe șese
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Ca dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un esemplar 6 or. v. a.
séu 15 bani. Atât abonaman-
tele cât și înscrizunile sunt
a se plăti înainte.

Necazurile Românilor Macedonenl.

Nu puțină neliniște a produs și între Români de dincóce de Carpați scirea despre măsurile estra-ordinare, ce le-a luat guvernul român față cu cei doi delegați ai Eforiilor școlilor române din Macedonia, cari merse-seră la București, ca să se plângă, că li-s'a tăiat subvenția, ce-o primiau anual pentru școle.

Nu înțelegea și nici astăzi nu înțelege nime la noi, de ce au fost acei doi frați „Arâmâni“ din Penin-sula-Balcanică amenințați de guver-nul român chiar cu espulsare pen-tru acel fapt al lor. Las' că deja și numai simplul cuvânt „espulsare“ ar trebui să producă în ómenii noștri un acces de friguri, mai ales având înaintea ochilor, cum numai de cu-rând faimosul panegirist al expul-sării celor șesă ardeleni din 1885, scriea în vechia „Tribună“, că situa-țiunea de ađi e aceeași, ca înainte cu dece ani.

Ministrul-președinte Sturdza, in-terpelat în cameră și în senat, a răs-puns, că Eforiile școlare din Mace-donia nu sunt recunoscute de gu-vernul otoman; că reprezentanții ro-mâni dela Constantinopole și Bitolia au provocat discordia între Români din Macedonia; că d-nii Dr. Chris-tovici și Apostolescu au venit la Bu-curești, ca să agite contra guvernu-lui român, amenințându-l ș. a.

Din declarațiunile primului mi-nistru e greu însă de a-te orienta. Nu póte omul înțelege înainte de tóte, cum o singură persoană, ca cu-noscutul inspector școlar din Mace-donia Apostol Mărgărit, póte să fiă luat în scut de guvernul român față cu întrégă populația română din Ma-cedonia. Orî cât de multe merite ar fi avut în trecut acest inspector, tapt este, că astăzi opiniunea pu-blică a Românilor Macedonenl se pronunță în contra lui acuzându-l, că prin tendințele sale despotice și prin faptele sale răutăcioase și abu-sive a ațîțat nu numai discordia în-

tre Români Macedonenl, dér este ađi de fapt o calamitate pentru pro-pășirea românismului de acolo.

Este, în tot cazul, un lucru fórte trist, când un inspector școlar cu așa mari plenipotente prigonesce pe profesori și-i denunță guvernului tur-cesc ca revoluționari, și altele multe, pe cari nu le putem înșira aici.

A făcut deci o bună impresiune scirea, că în urma turburării, ce a produs'o în opiniunea publică din capitala română prigonirea Eforilor Macedonenl, guvernul și-a luat pe semă și a renunțat la expulsarea lor; ba s'a produs un curent puter-nic și favorabil pentru cauza Efo-riilor școlare macedonene chiar și în sinul partidului dela putere. În fruntea acestui curent stă „grupul flevist“, condus de fostul ministru de interne Nicolae Fleva. D-l Fleva a mers așa de departe în apărarea Eforilor Macedonenl, încât din mo-mentul, când ei au fost somați de guvern să se întorcă în patria lor, i-a luat chiar la sine în gazdă și s'a făcut cel mai înfocat apărător al lor în tóte privințele.

Acestui curent din sinul parti-dului național-liberal este a-se mul-țami și faptul, că comisia budgetară n'a voit să ștergă suma necesară pentru consulatul din Bitolia, cu tóte că acest consulat a fost de fapt des-fințat de ministrul de esterne Sturdza; și tot acestei aparițiuni este a-se aserie și tendința manifestată în si-nul guvernului de a regula certa între Apostol Mărgărit și Eforiile școle-re într'un mod favorabil pentru aceste din urmă.

Pe ziua de Sâmbătă se aștepta o interpelațiã sensațională în această cestiune din partea d lui N. Fleva. Se dicea, că acesta va face grave destăinuiri cu privire la Apostol Mărgărit, că va arăta chiar scrisori de ale lui Mărgărit, prin care el își oferă serviciile pentru a ajuta cauza bulgară și că prin urmare Mărgărit este „agent de agitațiuni“ în Mace-donia; că numitul inspector școlar

a uneltit contra înființării episcopa-tului român în Macedonia, denun-țând pe delegații macedonenl pentru episcopat, ca pe nisce agitatori con-tra imperiului otoman etc. etc.

D-l Fleva și-a amănat însă in-terpelațiã pentru câteva zile, în spe-ranșă, că póte totuși va succede, ca această cestiune să fiã aplanată în bună pace în sinul guvernului și al partidului dela putere.

Acésta ar fi îmbucurător pentru guvern și pentru partid, dér noi am dori, ca înainte de tóte soluțiunea ce se va afla, să fiã îmbucurătoare pentru cauza fraților noștri din Ma-cedonia, care este și rămâne mai pe sus de interesele vremelnice de partid.

CRONICA POLITICĂ.

— 4 (16) Martie.

Din Viena se anunță, că o nouă in-curecătura se așteptă în Austria în jurul cestiunei întăriri séu neintăriri lui Lueger, la cas când senatul din Viena il va alege din nou ca primar. S'a lășit chiar vestea, că de astă-dată *Badeni va recomanda mo-narhului întărirea lui Lueger*. În cazul acesta va fi nevoit să delătura pe locțiitorul *Kiel-mansegg*, care prea mult s'a angajat contra lui Lueger.

O scire de senzațiã sosese din Lon-dra. În ședința dela 13 Martie a camerei comunelor s'a votat un mare credit pen-tru înarmările englese. Acest credit estra-ordinar se uró la nu mai puțin decât 1,00,000 funți sterlingi. „*Matin*“ din Paris înregistrând această soire dice, că ea a pro-dus o mare senzațiã în tóte cercurile poli-tice.

Despre situațiã Italianilor în Africa nu se scie ceva mai de interes, decât că *Menelik* vré cu ori-ce preț să siléscă rămă-șițele armatei italiene la un nou atac, care póte să aibă urmări și mai fatale. De alt-fel tratativele de paoe par a avé óre-care rezultat. „*Italia Militare*“ își exprima regre-tele, că Italia trebuie să pórte răsboiu cu un popor, cu care bucuors ar sta în rapor-

turi pacifice. Celelalte foi se bucură, că s'au început tractările de paoe și că *Me-nelik* e aplecat a lăsa neatinse vechile ho-tare ale coloniilor italiene. O telegramă din Roma spune, că generalul *Baldissera* a rugat pe guvernul italian să înceteze cu transportarea de trupe; o altă telegramă din Paris dice, că Italianii au evacuat As-mara și s'au retras în Massauah.

„Tribuna“ dela 1896 despre „Tribuna“ dela 1884 până la 1895.

Sub titlul „*Trădare*“, „Tribuna“ de Duminecă, 3 (15) Martie a. c., adresându-se cătră cei din compania Slavici-Brote, scrie :

„...Ați îmbetat poporul 12 ani cu frase, ca în al 13-lea să-l — vindeți; ați făcut în decurs de 12 ani atăția trădători, cu vreme fără vreme, cu rost și fără rost, pe dreptul și pe nedreptul, ca în sfârșit să vă desvêliți voi de unicii veritabili tră-dători ai cauzei naționale.

„De aceea vă vom înflera“...

Destăinuirile d-lui A. C. Popovici.

În numerii de Joi și Vineri ai „*Tribunei*“, d-l Aurel C. Popovici pu-blică o lungă scrisóre deschisă cătră Eugeniu Brote, în care face destăinuiri mai amănunțite despre pla-nurile companiei-Brote.

Eată în puține cuvinte punctele esențiale ale acestei scrisori :

D-l A. C. Popovici arată mai întâiu, că în tótna anului trecut, simulând pe in-trasigentul, E. Brote a pornit de-oacm-dată o campaniã desperată în contra colegilor din comitetul național, pe motivul, că aceștia ar fi influințați de guvernul conservator din România și ar fi pe punctul de a jertfi programul național, pentru-ca să incheie pace cu Maghtarii și să înceteze lupta.

În scopul acesta aparent, Brote a pus la cale lupta în contra proprietății „Tri-bunei“, ca s'o smulgă din mâinile lui Rațiu și soți.

„Noi — dise d-l Popovici — tot con-tinuând a crede în sinceritatea intenți-urilor d-tale (Brote), parte te sprijiniam, parte nu-ți cream dificultăți... Eram fórte mahnit și nedumerit de demersul politic al

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Michail Bacunin.

(Fine).

„Să amintim în trecăt, că Bacunin a plătit fórte scump nobila sa greșlă, de a fi avut iluzia imposibilă de realizat, de a lăsa în comun cu democrații germani. Tã majoritatea Germanilor e prea desvol-tată ura în contra noastră. Suim, că lup-tătorul german, lucrézã în folosul poporu-lui german, dér nu ne mirăm de asta, noi îl admirăm. Dér Germanul așteptă dela un Rus și un Slav să despretuiescă popo-rul séu, și să-i ducă civilizațiunea ger-mană, uitând că pentru acésta avem în afară de Petersburg — Cur-Estul și Li-flanda, ér Boemii cu pe Siaviu din Apus și pe Austria.

„Pe când regele Saxoniei era să sub-scrie verdictul de mórte a lui Bacunin Heibner și Kókker, publiciști germani scri-eau în diarele lor, că Bacunin e un agent rus, adecã agentul guvernului rus. Re-

gele s'a oprit și a schimbat pedépsa cu mórte în pedépsă cu temniță, Umwal-zungsmáunerii nu s'au oprit și'l au urmat cu calomniile lor*).

„În Maiu 1850 Bacunin cu fiérã la picioré a fost adus la Praga, unde gu-vernul Austriac voia să afle dela condam-natul pe viétã tóte amănuntele privitoare la mișcarea slavă; Bacunin a refusat de a spune un cuvënd măoar, apoi aflân-du-se, că proseliții séi voiau să-l scape, Bacunin a fost transferat la Olmütz, unde încatenat de un zid a petrecut șase luni — închis într'un mormânt de granit. După acésta guverul austriac l-a estradat Ru-șilor. La granița Rusiei Bacunin a fost descatenat, lanțurile austriace au fost în-locuite cu lanțuri ruse.

„Trei ani de zile a petrecut apoi Ba-cunin în revelinul Alexeevski din fortăreța Petro-Pavlovskaiia. La 1854 el a fost tra-nșiera la Schuzelburg.

*) Aceleași calomnii le-au răspândit apoi și Marx cu proseliții séi Engels e tuiti quanti.

„A venit domnia lui Alexandru al II-lea. S'au proclamat fel de fel de am-nestii. Despre Bacunin nici un cuvënd. „Impératul cu mâna sa a șters numele lui de pe lista amnestiaților. Muma lui a re-mis Țarului o petițiune, împératul a luat'o și cu voce blajină a răspuns :

— *Tant que votre fils vivra, madame, il ne sera jamais libre!*

La 1857 Bacunin a fost exilat în Si-beria de răsărit. După opt ani de temniță a început exilul în Siberia.

„Adierea unei vieți nouă s'a simțit în Rusia; Austria invinsă dă îndărăt, stin-dardele italiene fãlfaiau la Milano. Bacunin ne povestea cum la Iroutso densus urmărea pe Garibaldi și Italia, care se li-bera. A fi condamnat, la vârsta de 47 ani, plin înoc de vlagă vieței, a rămânea simplu spectator perdut în fundul Sibe-riei — era greu. În destul a plătit el en-tusiasmul tinereței, credința în posibilita-tea unei alianțe cu democrația germană. „El se hotări să fugă din Siberia.

„Plécã la Amur, acolo se imbarcă pe o corabie americană și merge la Iucato-na, în Japonia. Deci Bacunin era cel din-tăiu refugiat politic, care se adăpostise în Japonia. De acolo el veni la St.-Francisco. „Dia New-York el sosi la Liverpool, ér în éduca de 27 Decemvre nou, îl îmbrățisărãm la Londra.

„După 14 ani de suferințe, cu sem-nele de lanțuri la picioré, slăbit de tem-niță și exil, Bacunin a fost întimpinat cu brațele deschise de amicii séi și cu lacrimi în ochi, — ér de Germani tot cu vechia ură. Un diar german radical a amintit imediat despre *verdächtiger Character* al acestui uriaș.

„Dér, Germanii au dreptate! Bacunin și noi suntem în adevér agenții poporului rus, noi lucrăm pentru acest popor, su-ferim pentru densus. E réu însé, că Ger-manii din Prusia uită, că guvernul din „Petersburg e german.“

De atunci și până la întâlnirea mea cu Bacunin au trecut decimi de ani; eu am cunoscut pe Bacunin la apusul vieței

amicilor noștri pe la Banffy și Erdelyi — și de imbulzela d-lui Pázmány, — nu eram însă mai puțin nedumerit și de strînsese d-tale „legături cu liberalii“...

După căderea guvernului conservator și venirea liberalilor cu d-l Dim. Sturdza în fruntea guvernului, avuse și d-l Popovici câte-va zile o impresie mai optimistă; dér veni discursul dela Iași, care îl puse pe gânduri. Brote însă era „convins“, că discursul nu e o baterie în retragere, și căuta să convingă despre acesta și pe ceilalți.

Mai departe spune, că a aflat dela S. Albini, că Brote convocase o conferință a „amicilor noștri“ în Brașov (conventiculul). Albini avea două hârtii; îl trimisese Brote cu ele la Popovici să le cetască și iscălescă. Una era „scrisoarea de bineven-tare“ (a „exilaților“); mai era însă o hârtie cu nisece paragrafi misterioși și cu o formulă de jurământ. Era un plan de „organizația nouă“ în „situațiunea schimbată“. În virtutea paragrafilor acestei „noue organizații“, întreg poporul de acasă este împărțit în 12 districte; în fiecare un șef; după paragraf „poporul e legat cu jurământ de orbă ascultare către șeful nevedut al cauzei naționale“ (!) „In afară de ascultare orbă incolo nimic. Nici o vorbă despre scop, nimic... Te scieam eu și te soiu toți amicii noștri, că ești anti-revoluționar; eram firesce nedumerit, că ce-o să fie conspirația aceasta pacinică fără scop mărturisit. D-l Albini ridea naiv spunându-mi, că „se miră și el de d-ta, că umbli cu conspirații“.

Scrisoarea mai vorbește de consfătuirea dela 11 Decembrie din Sinaia cu „amicii cauzei naționale“ în contra „trădătorilor“ Rațiu etc. Erau cu totul vre-o 7—8 „amici“, cari au stat o zi și jumătate fără să se pună o cestiune serioasă la ordinea zilei. Totul s'a redus la o convorbire caraghioasă tainică a lui Brote cu câți-va dintre „amici“. Despre acțiunii politice nimic, absolut nimic.

Tote acestea erau indicii destul de concludente pentru A. C. Popovici. Dér Brote nu cuteza încă a-se pronunța, făcea pe „diplomatul“. „Ce era să fac“ esclamă Popovici. „Să mă despart de d-ta pe simple bănueli, pe combinații, fără să știu a d-tale hotărîre? Mi-am zis: nu!... Am așteptat“.

În partea a doua a scrisorii Popovici spune că după disparițiunea părintelui Lucaci din București și sosirea sa la Sibiu, de-odată vine de aici o bombă: Rațiu „a abusat de puterea sa presidențială într-o consfătuire a comitetului“... „Ne convocă la d-ta acasă. Eram de față: d-ta, Slavici, Bianu, Septimiu Albini, D. Comșa dela Sibiu și eu. Indignarea e generală. D-l Slavici era de o vehementă extremă; ne mai găsind injurături românești — o luase pe ungurește.

„D-l Slavici, netam-nesam, se pune la masă și redactază un fulminant protest, care se termină cu frasa teribilă: „pentru

sale, când densus se oonpa cu organizarea alianței democratice.

Fermeocat de oredința acestui om în definitivă biruință a dreptății, entusiasm de puterea caracterului său, precum și de titanica energie, ce desfășura el, a fost destul ca să stau cu densus două săptămâni de zile pentru a deveni unul din adepții săi fanatici. Bacunin nu lasă să-i scape o ocaziune pentru a înregimenta în armata sa revoluționară pe un nou venit.

În curînd între el și noi, cei sosiți, se începă o convorbire privitoare la „ce e de făcut“ față cu starea politică din launtrul Rusiei. După o critică aspră a conspiratorilor din procesul Nicaieff, după analiza amănunțită a stărei morale, în care lănceșce pătura cultă din Rusia, hotărîm să încercăm o nouă organizare a elementelor revoluționare din imperiul Țarilor. Ca punct de plecare, convenim că grupul nostru de patru inși să fie de-ocamdată centrul de unire al revoluționarilor din Rusia cu revoluționarii din Apus.

tote aceste cuvinte declarăm pe d-nul Dr. I. Rațiu nevrednic de încrederea Românilor!“

„Îscălim protestul noi cei 4 membri prezenți din comitet“.

După iscălire ia cuvîntul A. C. Popovici zicînd: bine, distrugerea trădătorilor merge, dér noi înși-ne ce vom face? Cari vă sunt ideile, ce vreți? Au tăcut toți. Popovici din nou desfășură ideile sale în privința acțiunii politice, ce o credea indispensabilă. Brote zicea, că lucrurile acestea „nu se pot discuta aici acum“...

„Atunci se ridică d-l Branu, se adresează d-lui D. Comșa și-i declamă o străjnicie de proclamație pe un ton sacadat și de teróre, zicîndu-i: „Nu aveți să întrebați și să discutați nimic; un lucru să-l scitiți dela mine, și d-ta să-l spui la totă lumea, că în totă Transilvania există un singur șef, unul singur și absolut, dér absolut, m'ai înțeles? ab-so-lut, tot ce zice el e bine zis, tot ce face el e bine făcut și acest șef e Eugen Brote.“

„Er aici, în întreaga Țară-Românească aveți un singur ambasador, unul singur și absolut, dér absolut, tot ce el zice e bine zis, tot ce el face e bine făcut și acesta e Eugen Brote, — atât să scitiți și nimic mai mult!“

„Acastă instituire a „dictaturei Brote“ din partea d-lui Bianu mi-s'ar fi părut simplu ridicolă, dacă nu soiam de „organizațiunea nouă“ cu jurământ de orbă ascultare în „situațiunea schimbată“! D-ta dictator, ér acest dictator: un instrument orb în mâna unui șef de partid politic de aici!“

„Tăceam și așteptam să ved: ce are să iasă de aici?“

„Vine broșura d-lui Slavici: „Tribuna și Tribuniștii“. Planul era dat pe față. Puteam să mă desfac atunci de d-ta, dér d-ta, solito more, aprobai și ér căutai să atenez lucrul“...

Mai departe spune, că „protestul“ lui Slavici intrunise într-o adevăr majoritatea iscăliților din comitet (!) Cîteva zile după aceea însă, majoritatea, deși iscălise protestul, a votat pentru propunerea d-lui Rațiu. Brote zicea atunci, că „s'a blamat teribil în cercurile liberale“ (de aceasta îl durea mai mult, decât de noi), dér oă acum el este de părere, că trebuie să se scotă un nou diar. Slavici vré să-l intituleze „Tribuna noastră“, dér Brote iar preferi titlul „Vechia Tribuna“.

Veni și Manifestul iscălit de 7 membri ai comitetului din Sibiu, cari declară, că stau neclintiți pe baza programului național dela 1881. La cîteva zile după acesta Brote zicea, oă trebuie un nou diar, dér acum e de lipsă o „direcțiune nouă“ în „situațiunea schimbată“. Să mă mai gândesc!

În sfîrșit sosi ziua de 11 (23) Februarie, în care Brote a desvoltat celor trei „amici“ întruniți la el (Septimiu și Liviu Albini, și A. C. Popovici) infama „direcțiune nouă“. Brote i-au luat pe departe o'un „memoriu“, pe care li l'au cetit. Interpelat, că ce înțelege prin frasa: „pentru-că situațiunea se caracterizează prin o apropiată soluțiune a cestiunei naționale“, Brote li-a spus, că densus din fire e „oportunist“, că „cei de acasă sunt obosiți“, că deoi trebuie să arătăm „dispozițiuni de împăcare“, că, „după informațiile lui Brote, un lucru e sigur, că Ungurii au să ne facă o concesziune: au să reformeze legea electorală din Transilvania“.

Cerîndu-i-se explicări, Brote a spus „amicilor“ săi, că densus sub baza de împăcare înțelege, că noul diar nu mai poate sta pe baza programului național, că trebuie să fie oportunist, și atunci „e sigur“, „Brote scie sigur, că Ungurii vor reforma legea electorală din Transilvania“.

Popovici i-a spus atunci lui Brote, că asta-i o direcțiune absurdă și imposibilă, ér Septimiu, „cel mai brotist dintre amicii lui Brote“, zise și el cu gróză, oă „la așa ceva nu voi conlucra“; dér Brote persista, că „dēcă e vorba să strige și ei, ca cei cu Manifestul, nu vede rațiunea de-a fi a noului diar“. La observarea lui Septimiu, oă cei de acasă se vor revoltă asupra unui asemenea plan, Brote zise:

„Planul acesta nu-l va scii nimeni afară de noi patru, ér Liviu nu-i iertat să-l co-

munice acasă, decât cel mult lui Bechnitz și fratelui meu (Aurel), ér celorlalți le vom vorbi altfel, în altă formă, căci multe lucruri se pot spune, dér vorba-i, cum le spui“.

A mai urmat a doua conferință a acelorași în 13 (25) Februarie, în care Brote face din nou declarațiile de mai sus, zicînd: „Nu mai putem recunoșce programul național ca basă, căci atunci Ungurii n'au să stea cu noi de vorbă“.

În fine Brote zise: „Numai acest program e agreat de d-l Sturdza (!)... Ei... dacă nu, atunci să nu ne mai gândim la amnestia...“ (!)

„Domnia tirăniei“.

Cu vorbele acestea a caracterizat unul dintre deputații opoziționali alegerea dela Stomfa, care a format un viu obiect de discuțiune în ședința dela 14 Martie a dietei ungurești.

Soim, că la alegerea din Stomfa, slujbașii guvernului au eseroitat o ne mai pomenită presiune asupra alegătorilor partidei populare, torturându-i în fel și formă, violându-i în dreptul lor electoral și făcînd astfel să iese din urnă o majoritate ilegală de voturi pentru candidatul guvernului.

Alegerea acesta abusivă a fost protestată, dér comisiunea respectivă a camerei deputaților a respins protestul și a aprobat alegerea.

Afacerea a venit în discuția și în dietă, cu care privilegiu deputatul Ugron a ținut un discurs forte vehement contra procederei volnice a guvernului.

Vorbînd despre însuși actul alegerii, Ugron a zis:

„Acăsta este o faptă atât de brutală, atât de josnică, este o negare atât de nerușinată a libertății publice, care nu pôte fi tolerată“.

Apoi:

„Domnilor, să nu vorbim despre fanatismul poporului, fiind-că poporul are drept la mânia și răsbunare. Grijiți, să nu sumuțați pe ael popor până la limitele, când el își ia refugiul la forță contra celor ce-l despote și-l jănesc de drepturile sale, fiind-că sîngele, care va curge din poporul ucis nevinovat, va căde asupra capului vostru criminal.“

Mai departe:

„Eu, on. cameră, rușinat imi plec capul, că în Ungaria se pot întempla alegeri, ca cea din Stomfa. Roșesc, că ael biet popor a fost ținut 36 ore de-arîndul în ploie, frig, îngheț, fără foc. Roșesc, că sunt omeni fără suflet, a căror patimă de partid e mai mare decât umanismul... Trebuie să-mi plec capul rușinat, fiind-că aceea alegere este una din acele fapte, pentru care s'eramanul popor slovac a stat dinaintea urnei. Noi vrem să nimicim în străinătate acusa, că în Ungaria nu fă-care își pôte esercita dreptul în mod egal; și étă, suntem espuși, ca în urma brutalității abuzului și volniciei cător-va omeni să fim prezentați înaintea lumii drept nisece barbari... Regret și mi-e rușine, că se pôte legalisa o astfel de alegere“.

„Alkotmány“, organul partidei populare, ocupându-se de această discuția într'un articol vehement contra guvernului, zice la sfîrșit:

„Dēcă va mai dura sistemul de să și dēcă în rășboiul de esterminare îndreptat contra partidei populare se va mai repeta fapta mîșelăscă dela Stomfa: atunci noi nu mai putem lua răspundere asupra viitorului Ungariei.“

Étă cum se inaugurează mileniul viței lui Arpad!

SCIRILE ZILEI.

— 4 (16) Martie.

Dela Academia română. Cetim în „Ziua“: Adî d-l B. P. Hasdeu a cetit în ședința Academiei o carte de danie, prin care dăruiesc Academiei 50,000 fr. fond, în efecte 6 la sută. „Fondul Iuliei Hasdeu“. Până la mórtea d-lui B. P. Hasdeu și a

soției sale, venitele îl vorlua domniile lor. Actul valorosului nostru amic nu are ne-voe de nici un comentară“.

—o—

Condamnările pentru „Manifest“ s'au isprăvit de-ocamdată. Toți cei 7 membri ai comitetului, cari au subscris „Manifestul“, au fost condamnați, și anume d-nii: G. Pop de Băsești, Patriciu Barbu, Rubin Pațifa și Dr. T. Mihali la câte 15 zile închisóre și câte 100 fl. amendă, va să dēcă la maximul pedepsei; d-l Dr. Rațiu 10 zile închisóre și 100 fl. amendă, I. Coroianu 10 zile și 75 fl., ér G. Domide 7 zile și 50 fl. Total: 87 zile închisóre ordinară și 625 fl. amendă.

—o—

Mileniul și școlete. Ministrul de culte și instrucțiune publică Iuliu Wlassics a trimis un rescript către toți inspectorii școlari, în care ordonă, oă în toate institutele de învățămînt poporal să se țină serbări școlare în amintirea mileniului. Serbările școlare, au să se facă în ziua de 9 Maiu. Pentru orientare, ministrul alătură și un program, după care au să se facă serbările. Tot-odată permite directorilor școlari, oă să dea și o vacanță de 7 zile. — Ordinațiunea acăsta mai are ore-care înțeles față de școolele ungurești; dér ce are ea a face față de școolele noastre confesionale românești? Guvernul vré cu sila să ne impună o serbare specifică maghiară, de care noi nu suntem nici datori, nici obligați a ținé sémă.

—o—

Adunarea Reuniunii de gimnastică și cîntări din loc, convocată pe erî la orele 10 a. m. nu s'a putut ținé din cauza lipsei numărului recent de membri. Se va ținé însă Dumineca viitoare cu orî câți membri vor fi de față. Adunarea Asociațiunii meseriașilor români s'a ținut erî după prînz, asupra căreia vom aduce raport amănunțit.

—o—

Causele antisemitismului. „Münchener Allg. Ztg.“ scrie următoarele: „Nu putem nega, că mișcarea pornită contra Jidanilor au provocat'o presa jidovăscă și înși-și Jidanii prin purtarea lor. O parte a Jidanilor din Viena erau nesuferiți în obrăznicia lor. S'a întemplat, că recomandându-se odată un diarist creștin pentru o fôia vienesă, colaboratorii fôiei s'au scandalisat și au declarat, oă nu primesc pe goiu de coleg al lor. Între astfel de împregiurări se înțelege, nu e mirare, că cele din urmă s'a sfîrșit și cu răbdarea poporațiunii din Viena, așa oă adî aprôpe întreaga capitală austriacă a pornit lupta contra Jidanilor“.

—o—

Vaszary și Szilágyi. „Alkotmány“ dela 14 Martie aduce scoirea, că guvernul-Banffy are intenția serioasă de-a eschide pe primatele Vaszary din deputația, care va aduce adresa omagială monarhului din incidentul serbărilor milenare, înlocuind pe primatele cu președintele dietei, Desider Szilágyi. Numita fôie susține, tot-odată, că guvernul pertractează deja în privința acăsta cu primatele. „Vaterland“, care încă comunică acăsta scoire, face observația, că, ce-i drept, primatele Vaszary e om, care se umilește, dér lui nu-i este iertat a se pleca, când e vorba de demnitatea bisericăscă și dogmatică.

—o—

Un comunicat întărziat. În „Voința Craiovei“ Nr. 31 a apărut următorul comunicat: „Articolele intitulate: „Ce atitudine trebuie să avem în cestiunea națională“, publicate fără scoirea direcțiunii „Voinței Craiovei“ au fost date prin surprindere la tipar și pe când membrii comitetului de direcțiune ai diarului lipseau din oraș“. — Articolele, despre cari e vorba aici s'au publicat deja la începutul lui Ianuarie. Și noi am fost reprodus unul din ele, aprobând modal de gîndire înțelept și leal, ce-l dovedeu. Acum vine d-l E. Diogenide fost redactor al diarului „Voința Craiovei“ și declară în „Vremea“ comunicatul de mai sus de mincinos; declară, oă articolele acele au fost scrise de d-sa și n'au fost date la tipar prin surprindere. În cestiunea națională d-sa a avut mână liberă din partea

direcțiunii clubului liberal, se socotește cum îi dictau convingerile și sentimentele, însă numai cu o condiție, să nu atace pe față partidul național-liberal. Comunicatul fiind după 8 săptămâni și numai după ce d-l Diogenide s'a retras dela „Voința Craiovei“, e evident — dize d-sa — că este mincinos.

—o—

Programa deschiderii expoziției milenare. Din Viena se anunță, că monarohul a aprobat în tota întregimea ei programa deschiderii expoziției milenare. La serbarea de deschidere Majestatea Sa va fi însoțit de 31 principii și principese, a căror suită va consta din 46 persoane. Dintre membrii corporațiilor diplomatice s'au anunțat până acum vre-o 60. În sensul programei, Majestatea Sa va deschide expoziția în 2 Mai. Pentru membrii casei regale, locurile se vor stabili înainte; asemenea pentru membri guvernului, ai diplomației, ai diferitelor corporațiuni și pentru public. După ce monarohul și-a ocupat locul, ministrul de comerț va face raport despre pregătirile expoziției și va cere deschiderea. Monarohul va răspunde și — când va declara expoziția de deschisă — de pe vârful muntelui Gellert, se va da o salvă de tunuri, anunțând actul sârbătoresc.

—o—

Dunărea. De azi, Lună, se începe navigația pe tota Dunărea. „Galații“ sorie: A sosit în portul Galați vaporul rus „România“. De asemenea au mai sosit și câteva șlepură de pe Prut și un număr de șlepură ale societății austriace de navigațiune pe Dunăre. — Cea mai mare parte dintre vasele cari au iernat la Macin au pornit, unele la Brăila, altele venind la Galați. — Alaltăieri a trecut prin Galați cel mai mare vapor care a intrat vreodată pe Dunăre, vaporul se numește „Telemac“ și e compărat de armatorul Teofilatos din Brăila cu 14,000 de lire. Vaporul are o capacitate de 5400 tone, adică 540 vagoane de cereale.

—o—

Serbarea încoronării Țarului, care se va face în vara anului curent, promite a fi estra-ordinar de splendidă. Împăratul Chinei va fi reprezentat prin delegatul estra-ordinar *Ling-Lunp-Tsany*. O telegramă din Petersburg spune, că vor lua parte: *Olga*, regina Greciei, marele principe de *Hessa* cu soția, marele principe de *Mecklenburg-Schwerin*, marele principe de *Saxen-Weimar*, principele de *York* și *Maximilian* moștenitorul bavarez. Capetele încoronate vor fi reprezentate prin următorii: principele prusian *Henric*, principele belgian *Albert*, principele de *Connaught Artur*, moștenitorul grecesc; mai departe, *Ludovic* moștenitorul din Monaco, fratele *Șahului persian*, moștenitorul de tron român *Ferdinand*, moștenitorul daneș și moștenitorii de *Baden* și *Luxemburg*. Vor mai merge prințul *Montpensier* cu soția și mama-sa, *Luisa*, infanta spaniolă și principii *Louis Bonaparte* și *Bourbon Jaine*.

Noul cabinet italian.

Pentru a doua oară marchisul di *Rudini* a luat succesiunea lui *Crispi*, care și-a dat dimisia în urma desastrelor din Africa. Noul ministru-președinte italian este aderent călduros al triplei-alianțe, a continuat tratările începute pentru reînnoirea alianței și le-a dus la bun sfârșit.

Marchisul di *Rudini* a considerat totdeauna politica africană, ca un *malum necessarium*. El a apărut principiul, că odată ce Italia a dobândit colonia dela Marea Roșie, trebuie s'o menție, dăr a dat a înțelege, că ar fi preferit să nu se înainteze până la *Massauah*.

Intre acești doi bărbați de stat o deosebire importantă în chestia aceasta *Crispi* a voit să continue a clădi pe temelia găsită. Sub dânsul s'a încheiat cu *Menelik* cunoscutul tratat din *Uciale*, care oferea marele avantaj, că Regele Abessinie reunoștea coloniei italiene fruntarii largi și stabilea protectoratul Italiei, protectorat, pe care *Menelik* l'a denunțat când s'a simțit mai puternic. Când colonia a fost neliniștită din

părțile răsăritene ale Abessinie, *Crispi* a ordonat înaintarea trupelor și acum Suvăranul Abessinie găsi momentul poprice de a-și apropia, printr'un război, pe vasalii cari îl combăteau înainte.

Crispi cunoscea antipatia Parlamentului contra unei expedițiuni mari și a primit voios asigurările generalului *Baratieri*, că dispune în Africa de trupe suficiente. Întăririle s'au trimis prea târziu și adăogând la aceasta greșele tactice comise la Adua de generalul *Baratieri*, Abissinienii au putut raporta victoria fără multe greutate.

Marchisul di *Rudini* a combătut din capul locului trecerea fruntariilor stabilite prin tratatul dela *Uciale*, ba a combătut chiar acest tratat, pe care nu-l credea fericit. Nu se socotește însă, ce atitudine va avea acum. Din declarațiunile sale anterioare se poate însă presupune, că nu renunță la colonia Eritrea. Din declarațiunea ministerială ce va ceti probabil în ședința de Marți a Camerei se vor cunoșce intențiunile noului guvern în politica africană.

Asupra relațiilor Italiei cu Austria și Ungaria, „*Fremdenblatt*“, organul oficios al ministerului de externe, scrie următoarele:

„În unele țări franceze și engleze găsim opinia ciudată, că Austro-Ungaria și Germania se vor lepăda de aliații lor în urma nenorocirii dela Adua. Am combătut deja odată energic ideea aceasta și o respingem din nou pentru că dovedesce o ignoranță completă a caracterului politicii austro-ungare și germane și a situațiunii. Nenorocirea din Adua ne-a făcut să simțim mai viu alianța noastră cu Italia; impresia adăogă ce a produs scirea aceasta în toate cercurile noastre, dovedesce cât de strinse sunt legăturile ce ne unesc. De altă parte se știe perfect de bine aici și la Berlin, că Italia rămâne un stat puternic, neslăbit în urma înfrângerii lui *Baratieri* în munții Tigre. Înfrângerea aceasta a provocat retragerea unui ministru puternic, dăr și bărbații, cari îi succed posedă încrederea națiunii și în fruntea lor au pe un bărbat de stat încercat și prevădător, care se bucură de stima tuturor.“

Academia Română

Sesiunea generală din anul 1896.

A. Din testamentul dela 4 Iulie 1892.

(Fine)

Îl oblig pe fratele meu C. D. *Baiulescu*, ca să dea nepoței mele *Adina C. I. Bossie* suma de două-zeci mii lei; îndatoresc pe fratele meu ca să îndeplinească toate datoriile religioase pentru înmormântare și căutarea sufletului pe timp de 7 ani.

Cu executarea fidelă a tuturor dispozițiilor din acest testament însărcinez pe Academia Română s'eu pe acele persoane, cari după vremuri vor fi chiamați să moștenească atribuțiile sale, o las patriotismului și onoarei acelor persoane spre a-l executa întocmai cu onoare și demnitate.

B. Din testamentul suplementar dela 4 (16) Martie 1895.

„Pe lângă cele ce am dispus prin susțitul meu testament mai las următoarele legături: 20.000, adică două-zeci mii lei, Marișiei Anton Carp, fiica naturală și adoptivă a vărului meu prin alianță Anton Carp; 20.000, adică două-zeci mii lei, domnișoarei *Margareta Castan*, fostă soră de caritate, pe brațele căreia a murit iubitul meu soț General Ioan Carp, și care în urmă mi-a dat și mie îngrijirile cele mai bune cu dragoste și devotament; 1.000, adică una mie lei vizitului meu *Nae Moscu*; 1.000, adică una mie lei, bucatăreșii mele *Lina Moscu*.

Îndată după încetarea mea din viață, tota averea mea mișcătoare și nemișcătoare se va lua în primire de Academia Română executorea mea testamentară, căreia îi dau posesiunea întregii mele averi.

Academia Română este obligată a achita toate legăturile făcute de mine prin testamentul meu cu data din 4 Iulie 1892, precum și pe cele din prezentul testament suplimentar.

Legăturile din acest testament, precum și acela ce am făcut prin testamentul din 4 Iulie 1892, domnișoarei *Alexandrina C. I. Bossie*, se vor achita integral și fără nici o scădere de taxe sau alte cheltuieli de către Academia Română din averea mobilă ce se va găsi la morțea mea“.

Delegațiunea, urmând și părerea unanimă a membrilor prezenți în ședința dela 17 Noemvre, a hotărât primirea legatului, după care s'a obținut îndată, pentru aceasta și Decretul Regal dând Academiei cuvenita autorizare legală de acceptare.

Rudele răposatei au desohis acțiune judecătorească pentru anularea testamentului și astfel succesiunea este pendinte înaintea instanțelor judecătorești.

Concursurile Premiilor.

În sesiunea generală a acestui an sunt de acordat 3 premii pentru opere publicate și alte 3 pentru lucrări prezentate în manuscris asupra subiectelor puse la concurs.

La concursurile acestor premii s'au prezentat următoarele publicațiuni și lucrări:

1) La Premiul *Năsturel-Herescu*, de 4.000 Lei, care este a se da unei cărți scrise în limba română, cu conținut de orice natură, care se va judeca mai meritoriă printre cele publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvre 1895, — s'au prezentat următoarele publicațiuni: *Bogdan (I.)*, Cronice inedite atingătoare de istoria Românilor. București 1895; *Chicea-Comănescu (Aurel)*, Gramatica limbii germane. București 1895; *Cuza (A. C.)*, Monopolul alcoolului. Discursuri. București 1895; *Cuza (A. C.)*, Țăranii și clasele dirigente. Discursuri. Iași 1895; *Lecea (Haralam G.)*, Prima. București 1896; *Nenițescu (I.)*, Dela Români din Turcia Europeană. București 1895; *Rosetti (Radu D.)*, Din inimă. Poesii. București 1895; *Rosetti (Radu D.)*, Cartea dragostei. București 1896; *Rosetti (Radu D.)*, Proză și Epigrame. București, f. a.; *Stătescu (Alexandru)*, Conu Mache să trăiească. Nuvelă originală. București 1895; *Vampa (Laura)*, Nou! București 1896; *Vlahuță (A.)*, Iubire. Poesii. București 1896.

2) La Premiul *Statului Lazăr*, de 5.000 Lei, care este a se da unei cărți scrise în limba română, cu conținut științific, s'eu celei mai importante invențiuni științifice făcute dela 1 Ianuarie 1894 până la 31 Decemvre 1895, — s'au prezentat următorii concurenți: *Antipa (Dr. G.)*, Studii asupra pescăriilor din România. București 1895; *Florantin (I. Pop)*, Frumseța liniară și frumseța omului. Iași 1896; *Pisone (B.)*, Trigonometrul, instrument de topografie, etc. Manuscris într'un singur exemplar.

3) La Premiul *Adamachi*, de 5.000 Lei, care este a se da unei cărți scrise în limba română, cu un cuprins moral, de orice natură, și apărută în cursul anului până la 31 Octomvre 1895, — s'au prezentat următoarele lucrări: *Bălănescu (Simeon)*, Blestemul. Poveste născocită. București 1895; *Brote (Eugen)*, Un memoriu politic. Cestiunea română în Transilvania și Ungaria. București 1895; *Dinescu Barzan (Ioan)*, Influența crizei morale asupra criminalității. București 1895; *Georgesou (Sabin P.)*, Radu-CEL-Frumos. Tragedie istorică originală în 5 acte și în versuri. București 1895; *Simu (Romul)*, Monografia comunei Orlat. Sibiu 1895; *Stoica (Simeon)*, Higiena copilului dela naștere până la al 7-lea an al etății. Sibiu 1895.

4) La Premiul *Alexandru Ioan Cuza* de 10.000 Lei, care este a se da celei mai bune lucrări scrise românește despre „Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatelor“, s'a prezentat un singur manuscris.

5) La Premiul *Statului Eliade-Rădulescu*, de 5.000 Lei, care este a se da celei mai bune lucrări scrise românește despre „Botanica populară românească etc.“, s'au prezentat 3 manuscrise.

6) La Premiul *Alexandru Ioan-Cuza*, de 6.000 Lei, care este a se da celei mai bune lucrări scrise românește despre „Psihologia și metafisica poporului român după literatura populară“, nu s'a prezentat nici un concurent.

7) Publicațiunile și manuscrisele prezentate la aceste concursuri în termenele regulamentare anunțate de Academie au fost trimise spre studiere comisiunilor, alese pentru acest scop în sesiunea trecută.

Prin încetarea din viață a neuitatului Coleg Dr. D. Brândză, s'au descompletat atât Comisiunea de 9 membri pentru Premiile anuale, cât și Comisiunea Premiului Statului *Eliade-Rădulescu*. În ședința dela 3 Noemvre s'a ales pentru completarea Comisiunii premiilor anuale d-l Gr. Ștefănescu, sub rezerva aprobării Academiei în sesiunea generală; cealaltă comisiune a rămas până acum necompletată.

Secretarul general: D. A. Sturdza.

DIVERSE.

Povestea polului nordic. La toți li-e cunoscut, că Asia e lăgănul omenirii, dăr doctrina secretă ne învață, că pământul, pe care s'a născut cel dintăiu om, este polul nordic, care s'a ridicat de sub apă și că aici a fost paradisul, pe care au locuit cele dintăiu popore de pe pământ și încă și acuma se mai află acolo o insulă, care nici când nu se va cufunda. Doctrinile filosofice ale Indienilor susțin, că acea insulă dela polul nordic a fost odată un continent mare, care înainte cu 850,000 de ani, s'a cufundat cea mai mare parte. Insula aceasta, pe timpul, când s'a cufundat era locuită de două seminții deosebite, cari se luptau una contra celeilalte. Aceste două seminții în privința corporală și spirituală se deosebiau de omenimea de astăzi. Una din acele două seminții era iubitoare de pace, er cealaltă era rea și învrăjbitore. (Abel și Cain?) Din seminția cea bună s'au derivat Lemurii, er din cea rea Atlanții. Acest continent, care în narațiunile Grecilor vechi poartă numele de Hiperborea, este ținutul, care se estinde dela polul nordic spre sud și vest, adică ținutul, care astăzi e cunoscut sub numele de Asia-nordică și o parte din Siberia. Vechii cronicarii chinezi vorbeau despre acest continent, ca despre țera din dosul sôrelui (Ceon) și Grecii cei vechi susțineau, că Apollo țerei Hiperborea petrece o parte a anului în țera din dosul sôrelui. La polul nordic sôrele nu apune o jumătate de an; aceasta se esplică ast-fel: Pe timpul primei și a doua generațiune — după cum susțin Indienii — periferia pământului a fost acoperită de mări estinse, dăr mama (pământul) s'a mișcat sub valurile mărilor și printre acele valuri a eșit pământ uscat: acesta este polul nordic; apoi pământul s'a mișcat și mai tare și atunci a apărut pe periferia pământului o catenă de munți: această catenă de munți sunt munții Himalaia (Indienii cred, că munții Himalaia se continuă și pe sub mare și așa incinge întreg pământul ca cu un brâu). Pământul după această mișcare în direcțiune sudică, s'a împărțit în mai multe țări și insule, er pământul străbun (polul nordic) nu s'a împărțit. Printre valuri, a apărut în toate direcțiunile pământ uscat, dăr în decurs de mii de ani, pământul er s'a cufundat în apă. Apoi a apărut țera celor răi (Atlanții) și pământul străbun (insula polară) a dispărut (dinaintea omenilor); riurile, cari curgeau jur împrejur s'au uscat (s'eu prefăcut în gheață) din cauza vânturilor și a respirațiunilor rele, cari eșiau pe gâtlegiul omenilor celor răi.

Literatură.

Au apărut din „Biblioteca pentru toți“ nr. 42—45, conținând frumoșe poesii „Doruri și amoruri“ de *Alexandru Deparațianu*, partea I și II. Sub nr. 42 și 43 se cuprinde o prețioasă carte intitulată „Elocuțiunea română“ de d-l profesor G. Adamescu, cunoscut din mai multe scrieri ale d-sale în cauza noastră ardelenă. În această carte se cuprind discursurile mai multor bărbați mari din istoria Românilor și costă 32 cr.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Martie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.20
Renta de corone ung. 4%	98.95
Impr. oail. fer. ung. in aur 4 1/2%	124.—
Impr. oail. fer. ung. in argint 4 1/2%	102.—
Oblig. oail. fer. ung. de ost. I. emis.	121.40
Bonuri rurale ungare 4%	96.65
Bonuri rurale croate-slavone.	97.—
Imprum. ung. cu premii	161.75
Losuri pentru reg. Tisei si Segedin.	145.—
Renta de hartie austr.	101.—
Renta de argint austr.	101.—
Renta de aur austr.	122.45
Losuri din 860	148.50
Actii de ale Banței austro-ungar.	998.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	416.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	378.25
Napoleonori.	9.58
Măroi imperiale germane	59.—
London vista	120.70
Paris vista	47.87 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.40
Note italiene.	43.80

Cursul pietei Braşov.

Din 16 Martie 1896.

Banote rom. Cump.	9.50	Vënd.	9.54
Argint român. Cump.	9.44	Vënd.	9.49
Napoleon-d'ori Cump	9.53	Vënd.	9.57
Galbeni Cump.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble ruseşti Cump.	1.27 1/2	Vënd.	1.28
Măroi germane Cump.	58.50	Vënd.	59.05
Lire turoesci Cump.	10.70	Vënd.	10.90
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Anunţuri

(inserţiuni şi reclame)

Suntă a se adresa subscrise, administratiunii. In cazul publicării unui anunţu mai mult de odată se face scădemânt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans“.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Braşov, Strada Porţii Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghete al D-nului I. Săbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aşedământul său de inmormântare bogat asortat in cari tôte obiectele, atât sortele mai de rënd, cât şi cele mai fine, se pot căpăta **cu preţuri ieftine.**

Comisiune şi **depou de sicriuri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal şi imitaţiuni de metal şi de lemn de stejaru.**

Depou de **cununi** pentru monumente şi **plântici** cu preţurile cele mai moderate.

Reprezentanţă de monumente de **marmură**, care **funebre proprii cu 2 şi cu 4 cai**, precum şi un **car funebru** vëndet, pentru **copii**, precum şi cioclii.

Comande întregi se esecută **prompt şi ieftin**, i a u asupră-mi şi **transporturi de mörţi in străinătate.**

In fine recomand şi biroul meu mijlocitor procedând cu cunoscuta'mi soliditate.

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

4—*

Dela Tipografia „AURORA“ A. Todoran

din Gherla — Szamosujvár

se pot procura următoarele cărţi:

fi. cr.	fi. cr.	fi. cr.	fi. cr.
Cuvântări pe Dominece. Tom. I. de renumitul orator — in d-l adormitul — <i>Iustin Popfju</i> , 48 predicii pe 39 Domineci	2.20	Buchetul. Culegere de cântece culese de I. P. Reteganul broş.	—25
Cuvântări bisericesti (acomodate pentru ori-ce timp) de Ioan Papiu Tom. I. Ediţ. II.	1.20	Legat şi aurit	—33
Cuvântări bisericesti (pe Dominece) de Ioan Papiu. Tom. III.	1.20	Barb cobzarul. Novelă originală de Emilia Lung	—10
Cuvântări bisericesti la tôte serb. de preste an de Ioan Papiu	1.50	Bunica şi nepoţelul. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu	—06
Cuvântări funebrele şi iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ioan Papiu	1.50	Cântul in scöla populară. De Iuliu Pop invăţatur in Naseud. Praxă. Teoriă. Cânturi	—30
Cuvântări funebrele şi iertăciuni. Din autori renumiţi, prelucrate de Tit Bud vicariu.	1.—	Cartea ilustrată pentru copii şi copile. Cu 18 ilustraţiuni, de George Simu. — Această broşură conţine istoriore şi poesii morale spre escitarea gustului de cetit la copii.—E acomodată această carte şi ca premii pentru scolarii diligenti	—25
Catechese pentru pruncii scolari de Tit Bud vicariu	—40	Codrean crainul codrului. Baladă de G. Simu	—06
Cuvinte de aur seu invăţaturi înţelepte date de un părinte fiului său, din operele lui J. H. Campe traduse de I. Sonea	—60	Cântăreţu. Novelă de Dem. Dan	—15
Dumnezeesca liturgiă a celui dintru sânti părintelui nostru Ioan Chrysostom de Ioan Boroş	—25	Carmen sylvia. Prelegere publică ţinută prin V. Nicöra prof. gimnas. — Cu portr. M. S. Regina României.	—10
Ierarhia bisericestiă seu explicarea ceremonielor sacre prescrie la Chirotonia Gradelor s. Ierarhice de Ioan Boroş	1.50	Chiuşturi de cari strigă feciorii in joc de I. Pop Reteganul	—40
Istoria revelaţiunei divine, G. Pop. tom. I., II.	4.50	Cu vârful penei. Scrieri satirico humoristice de Antoniu Popp. I. Monologe. II. Humor şi satiră. O broşură forte petrecătoare	—55
Manual catehetic pentru primii ani scol. de Basiliu Raţiu	—40	Dialogul ţiganului cu S. Petru in porta raiului de Aron Boca Velcherianul	—25
Predice pentru Dominecele de preste an compuse şi elucrate după Catechismul lui Deharbe de Vas. Christe. Tom. I. dela Dom. Vamesului şi a Pariseului până la Domin. X. după Rosale	—90	De când se numesc femeia porumbiţă? Poveste de Laur. Ciorbea	—12
Predice populari pe dominece şi serbăti. ocazionali şi pentru mörţi de Gavril Pop. Tom. I., II., III. şi IV. Fiescecare tom costă câte	1.—	Două turturele de aur. Poveste de Laur. Ciorbea	—12
Predice pre tôte Dominerile şi serbăti. rile de peste an de Dr. Em. Elefterescu	1.60	Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Rusu	—60
Rogaţiunea D-lui Tatăl nostru explicată pe scurt de Ioan Boroş	—10	Dile negre. Versuri de Petrea dela Cluş — cu o prefaţă de G. Simu	—25
Reunirea Românilor din Transilvania şi Ungaria. Studiu Naţional-istoric-religios de Nicolau Maneguşiu propotes.	2.—	El trebuie să se însöre. Novelă de Maria Schwartz, trad. de N. F. Negruţiu	—15
Resultatele filosofiei seu cunoscinţele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relaţiunile şi scopul lui, espuse in mod popular de prof. Dr. Ios. Frappotti, prelucrat in traducere liberă de I. Papiu	—60	Economia, pentru scölele popor. de T. Roşiu. Ed. II.	—15
Toma a Kempis despre imit. lui Christos, tradus de pe originalul latin de Gavril Pop canonic	1.15	Felicitări in poesii şi prosă la anul nou, ziua nascerei şi ziua numelui cătră tată, mamă, moşi, unchi, mătuşe, nănaşi, tutori, preoţi, invăţatori şi binefacători, precum şi alocuţiuni şi vorbirii cu diferite ocaziuni scolastice. de George Simu	—20
Tipicul preoţesce din cărţile rituale prelucrate de Tit Bud vicariu	—55	Floxera omenimei. Câte-va cuvinte despre vinars, de A. Boca Velcherianul	—08
Cartea durerii tradusă din limba francesă de Iacob Afu Niculescu	—70	Gruia lui Novac	—12
		Horia lui Pintea vitezul	—06
		Idealul perdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinara	—10
		Influiţa mândriei. Novelă de P. C. Z. Rovinar	—15
		Leonat cel tinër. Istoriă in versuri de Ioan Pop Reteganul (cu o ilustraţiune), o broşură cu conţinut forte glumeţ. Ca in tôte scrierile D-lui Ioan Pop Reteganul, aşu şi in această observă omul o adăncă pëtrundere in moravurile, obiceiurile şi simţömintele ţeranului român	—12
		Lira Sionului seu cântarea serbătiurilor. — Poesii religiozo-morale, lucrate după s. Scriptură de A. Boca Velchereanul. Cu o precuvântare de G. Simu	—25
		Monologe de Antoniu Popp: Nr. 1 Pe neaşteptate	—04
		Nr. 2. Pentru ce am rămas flăcău bërträn	—08
		Nr. 3 La anul nou	—04
		Nr. 4. Ce nici prin minte nu mi-a trecut	—04
		Nr. 5. O păţania	—04
		Merinde dela Scöla seu invăţaturi pentru popor, culese din diarul unui scolar de Dr. Georgiu Popa	—60
		Miseriile sociale. Novelă de P. C. Z. Rovinar	—15
		Musa Someşană. Poesii populare române din jurul Naseudului. Adunate şi arangiate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade	—25
		Nrili 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco	—20
		„Nopti de iernă“. Novele pentru popor de G. Simu	1 —
		Nu më uita. Colecţiune de ver-uri funebrele, urmate de iertăţiuni, epitafiă s. a.	—25
		Opera unui om de bine. Novelă origin. — continuarea novelei „Idealul perdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar	—10
		Poesii de Vasiliu Ranta-Bucicescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţul redus (dela 1 fl. 20 cr. Ia)	—60
		Povestiri alese de Petra-Petrescu, Spedate franco	—80
		Pietatea poporului român seu cântări evlaviose pentru cei-ce merg la mănăstire, la locuri sante şi in procesiuni. Comp. de doi preoţi g. c. Mureseni din diec. g. c. Oradei-M.	—10
		Păcală şi Tândală. Poveste de George Cătană	—10
		Pretinul sântenului român. Sfătuiri in formă de dialog pentru elevi şi adulti, compus de Ioan Pop Reteganul	—30
		Proba de foc. Comediă într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea Bogdan	—15
		Prin mörte la victoria. Comediă într'un act de Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan	—10
		Probitatea in copilaria. Schiţă din sfera educaţiunei după Ernest Legou é	—06
		Povestile Bănăţului. De George Cătană inv. Tom. I. III. II. a 25 cr. tôte 3 tom.	—65
		Sfaturi de aur seu calea cătră fericire de Ar. B. Velchereanul	—25
		Starostele, adecă Datini dela nunţie Românilor Ardeleni. Adunate de Ion Pop Reteganul	—25
		Spicire din istoria pedagogiei la noi — la Rom. De V. Gr. Borgovan	—10
		Să auşim! Toaste pentru tot felul de pers. şi ocaş. de Tit V. Gheaja	—20
		Trandafiri şi violele. Poesii populare de I. Pop Reteganul. Ediţ. a II. Amplificată.	—60
		Ţiganul la mănăstire. Poveste in versuri de Ar. Boca Velcher.	—08
		Ţiganul in Raiu. Poveste in versuri de Ar. Boca Velchereanul	—08
		Ţiganul şi magnatul. Poveste in versuri de Aron Boca Velchereanul	—08
		„Calendarul Aurorei“ pe anul 1896	—30
		Ultimul siclastru. Tradiţiune de G. Simu	—06
		Versuri de dor, adunate din poezii români de A.	—25

Cărţi de rugăciuni.

Icona sufletului. Carte de rugăciuni şi cântări bisericesti, frumos ilustrată. Prelucrată şi edată cu permisiunea Măritului ordinariat diecesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Păţcaşiu preot gr. cat. in Hotoan. Ediţ. III. coresă şi amplific. Preţul unui esempl. broş.	—40
leg.	—50
leg. in pânză	—80
leg. in piele şi aurit	1.60
in leg. de lux	2.50—3.80
Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni şi cântări bisericesti, forte frumos ilustrată. Preţ. unui es. broş. e	—40
leg.	—50
leg. in pânză	—80
leg. in piele şi aurit	1.60
in leg. de lux	2.50—3.80
Micul mărgăritar suflet. Carte bogată de rugăciuni şi cântări bisericesti, frumos ilustrată pentru pruncii scolari de ambe sexele. Preţul unui esemplar broşurat e	—15
100 es.	12.—
50 es.	7.—
leg.	—22
100 es.	20 —
50 es.	10.50
Cărticică de rugăciuni şi cântări pentru pruncii scolari de ambe sexele. Cu mai multe icöne frumoşe. Preţul unui es. broş. e	—10
50 esempl.	3.—
100 es.	5.—
leg.	—12
50 es.	5.—
100 esemplare	9.—
Visul Prea Săntei Vergure Maria urmat de mai multe rugăciuni frumoşe. Preţ. unui es. legat şi spedit franco e	—12
50 es.	5.—
100 esemplare	9.—
Epistolia D-lui nostru Isus Christ. Preţul unui es. legat şi spedit franco e	—15
50 es.	6.—
100 es.	10.—

Tot de aici se pot procura tot soiul de cărţi şcolastice şi altele apărute ori şi unde, **requisite de scris pentru scöla** şi **cancelarie**, tot soiul de tipărituri oficiöse.

Tipografia noastră primesce spre efectuare tot soiul de lucrări tipografice cu preţurile cele mai moderate.

— Catalöge se trimit ori şi cui gratis şi franco. —

— Vëndetörilor se dă rabatul cuvenit. —

Tôte comandele sunt a se adresa la:

Tipografia „AURORA“ A. Todoran,
in Gherla — Szamosujvár.